

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Κύπρου για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Κύπρου για το 2016

(2016/C 299/07)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Κύπρος είχε υπαχθεί σε πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής έως τις 31 Μαρτίου 2016, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 της εκτελεστικής απόφασης 2013/463/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽³⁾. Δυνάμει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, η Κύπρος είχε εξαιρεθεί από την παρακολούθηση και αξιολόγηση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Δεδομένου ότι η Κύπρος εξήλθε από το πρόγραμμα, έχει πλέον επανενταχθεί πλήρως στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (2) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία ανέφερε ότι η κατάσταση της Κύπρου θα αξιολογηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής. Την ίδια ημέρα, η

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ Εκτελεστική απόφαση 2013/463/ΕΕ του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, για την έγκριση του προγράμματος μακροοικονομικής σταθερότητας για την Κύπρο και την κατάργηση της απόφασης 2013/236/ΕΕ (ΕΕ L 250 της 20.9.2013, σ. 40).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1).

Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽¹⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη τη στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Κύπρος θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.

- (3) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Κύπρο δημοσιεύτηκε στις 7 Απριλίου 2016. Αξιολογήθηκαν η οικονομική και κοινωνική κατάσταση της Κύπρου και οι προκλήσεις μετά την έξοδο της από το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής στις 31 Μαρτίου 2016, καθώς και η πρόοδος της Κύπρου όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 7 Απριλίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να αντιμετωπίσει τη μεγάλη σφύρα ανισορροπιών με τη μορφή υπερβολικού ιδιωτικού, δημόσιου και εξωτερικού χρέους και το υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- (4) Στις 28 Απριλίου 2016, η Κύπρος υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και στις 13 Μαΐου 2016, μετά τη λήξη της προθεσμίας, το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (6) Μετά την κατάργηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, η Κύπρος βρίσκεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο του 2015 εκτιμάται ότι θα είναι πλεονασματικό και θα φθάσει το 1,7 % του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο κατά το ίδιο ποσό. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος αναμένεται να επιτευχθεί και κατά το 2016. Ωστόσο, με αμετάβλητες πολιτικές, υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί κάποια απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2017. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο της Κύπρου προβλέπεται να επιδεινωθεί περισσότερο από ό, τι επιτρέπεται βάσει του μεταβατικού κανόνα για το χρέος. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Κύπρου με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2017.
- (7) Η Κύπρος έχει εφαρμόσει σημαντικές δημοσιονομικές-διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής. Θα πρέπει ακόμη να εγκριθούν ορισμένες πράξεις παράγωγου δικαίου σε σχέση με τις διαδικασίες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, τις απαιτήσεις για τις εντός του έτους δημοσιονομικές προσαρμογές και τις αρμοδιότητες των ελεγκτών αναλήψεων υποχρεώσεων. Ο δημόσιος τομέας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από αδυναμίες. Ειδικότερα, το μισθολογικό κόστος της δημόσιας διοίκησης είναι ένα τα υψηλότερα (ως ποσοστό του ΑΕΠ) στη ζώνη του ευρώ, ενώ οι δείκτες αποδοτικότητας παραμένουν σε μέτρια επίπεδα, γεγονός που μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη κινητικότητας και κινήτρων επιδόσεων. Οι παρεχόμενες από το κράτος υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (τηλεπικοινωνίες, ενέργεια) χαρακτηρίζονται από υψηλές τιμές και εξακολουθούν να είναι σχετικά προστατευμένες από τον ανταγωνισμό. Στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής, η Κύπρος έχει δεσμευτεί να υιοθετήσει έναν δεσμευτικό μηχανισμό για τον περιορισμό των αυξήσεων των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων, ως μέσο διασφάλισης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Ενώ το νομοσχέδιο έχει συνταχθεί και υποβληθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δεν έχει ακόμη εγκριθεί. Στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής προτείνονται οριζόντια μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, σχέδιο μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης και ένας νέος νόμος για τη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα, πλην όμως οι προτάσεις αυτές δεν έχουν ακόμη εγκριθεί.

⁽¹⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (8) Το χρέος του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο εξακολουθεί να είναι υπερβολικό. Ενώ η μεταρρύθμιση των πλαισίων για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα αποτελεί σημαντικό βήμα για την εξισορρόπηση των δικαιωμάτων των δανειοληπτών και των πιστωτών, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της αποτελεσματικότητά τους και επέκτασης της χρήσης τους. Ορισμένες αδυναμίες στη λειτουργία αυτών των πλαισίων δυσχεραίνουν τη θέση του ιδιωτικού χρέους σε σταθερά πτωτική πορεία και την ταχύτερη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Αυτό επηρεάζει επίσης τη δυνατότητα να προσφέρονται δεύτερες ευκαιρίες στους επιχειρηματίες. Εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες στη λειτουργία των λύσεων που αφορούν την αναδιάρθρωση του χρέους του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, η έγκριση όλων των αναγκαίων κανόνων και κανονισμών πολιτικής δικονομίας είναι σημαντική για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας. Προκειμένου να καταστεί πλήρως λειτουργική, η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας χρειάζεται κατάλληλη στελέχωση, υποδομή ΤΠ και επαρκή αριθμό κατάλληλα καταρτισμένων και αδειοδοτημένων υπευθύνων διαδικασιών αφερεγγυότητας. Επιπλέον, η ύπαρξη αξιόπιστων και ταχύρρυθμων συστημάτων για την έκδοση και μεταβίβαση τίτλων ιδιοκτησίας είναι ζωτικής σημασίας για την αποφυγή καθυστερήσεων και την παροχή εγγυήσεων στους αγοραστές, διασφαλίζοντας τον ορθό προσδιορισμό των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και συμβάλλοντας στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην αγορά κατοικίας.
- (9) Η Κύπρος αντιμετωπίζει επίσης σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος. Αναποτελεσματικές δικαστικές διαδικασίες και περιορισμένο δυναμικό προκαλούν σημαντικές καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση δικαστικών υποθέσεων, που παρεμποδίζουν τη λειτουργία του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας και αποδυναμώνουν γενικά το επιχειρηματικό περιβάλλον. Ελλείψει μεταρρύθμισης του κώδικα πολιτικής δικονομίας, οι ρυθμοί λήψης και εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων και μείωσης των καθυστερήσεων παραμένουν αργοί.
- (10) Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής για την αναδιάρθρωση και αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου. Ωστόσο, η Κύπρος εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την πρόκληση της αποκατάστασης της κανονικής ροής δανειοδότησης στην οικονομία και μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία αντιπροσωπεύουν περίπου το 55 % του συνόλου των δανείων προς νοικοκυριά και μη χρηματοοικονομικές εταιρείες. Το υψηλό εταιρικό χρέος καθιστά λιγότερο ανταγωνιστικές τις επιχειρήσεις και επηρεάζει την επενδυτική και αναπτυξιακή ικανότητά τους. Αν και σημειώνεται πρόοδος, οι προσπάθειες των τραπεζών για την αναδιάρθρωση του χρέους των βιώσιμων δανειοληπτών δεν έχουν ακόμη παράξει απτά αποτελέσματα και η τροφοδότηση του μη εξυπηρετούμενου ανοίγμάτος τους εξακολουθεί να είναι σχετικά περιορισμένη. Οι αδυναμίες στην εκτέλεση των συμβάσεων και η πειθαρχία στην αποπληρωμή αποτελούν τροχοπέδη για την ικανότητα αντιμετώπισης της στρατηγικής αθέτησης υποχρεώσεων και περιορισμού της συσσώρευσης μη εξυπηρετούμενων δανείων. Παράλληλα, οι τράπεζες έχουν περιορισμένη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία των οφειλετών, παρά τη δημιουργία του μητρώου πιστώσεων.
- (11) Η Κύπρος έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την έξοδο της οικονομίας από την ύφεση, αλλά οι επενδύσεις παραμένουν χαμηλές και το αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας είναι περιορισμένο. Στο πλαίσιο του προγράμματος, η Κύπρος υιοθέτησε ένα σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη, με στόχο τη βελτίωση του ανταγωνισμού, την ενίσχυση των κινήτρων για καινοτομία και τη διευκόλυνση των επενδύσεων με τη δημιουργία ενός πιο διαφανούς και αποδοτικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης και την απλούστευση των διαδικασιών έγκρισης και αδειοδότησης. Η εφαρμογή του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και η ενίσχυση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών αποβλέπουν στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις και οι ΜΜΕ έχουν επί του παρόντος πολύ περιορισμένες δυνατότητες πρόσβασης σε χρηματοδότηση, λόγω των αυστηρών όρων τραπεζικής δανειοδότησης και της έλλειψης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση θα μπορούσε να διευκολυνθεί μέσω του αυξημένου συντονισμού των εργαλείων της ΕΕ, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και τα ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ.
- (12) Η αγορά εργασίας άρχισε να ανακάμπτει το 2015, αλλά η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα, αν και μειώνεται. Ειδικότερα, η ανεργία των νέων και η μακροχρόνια ανεργία αποτελούν πηγή ανησυχίας. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα στους τομείς των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Εντούτοις, οι τελευταίες εξακολουθούν να μην διαθέτουν την ικανότητα ανταπόκρισης στη ζήτηση, ποιοτικής υποστήριξης στην αναζήτηση εργασίας και την παροχή συμβουλών και προσέγγισης των μη καταγεγραμμένων ανέργων. Τα σχέδια για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της εξειδίκευσης και της αύξησης του αριθμού των συμβούλων που εξυπηρετούν άμεσα τις ανάγκες των πελατών, έχουν καθυστερήσει. Η αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας είναι περιορισμένη λόγω έλλειψης αποτελεσματικής παρακολούθησης της ποιότητας των τρεχόντων προγραμμάτων.
- (13) Η συμμετοχή των νέων στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παραμένει χαμηλή και χαρακτηρίζεται από την έλλειψη δέσμευσης των εργοδοτών στην εκπαίδευση σπουδαστών. Ωστόσο, εφαρμόζονται επί του παρόντος μέτρα, σύμφωνα με τη στρατηγική για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

- (14) Η Κύπρος δεν παρέχει καθολική κάλυψη όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη και το σύστημα υγείας δεν παρέχει κατάλληλη και αποτελεσματική πρόσβαση στην περίθαλψη. Λόγω της χαμηλής δημόσιας χρηματοδότησης για την υγειονομική περίθαλψη, οι μη καλυπτόμενες ανάγκες — λόγω του κόστους καθώς και των απευθείας πληρωμών από τους ασθενείς — είναι σημαντικά υψηλότερες από ό, τι σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Υπάρχει περιθώριο για αποδοτικότερη χρήση των πόρων. Η μεγαλύτερη αυτονομία των δημόσιων νοσοκομείων και η δημιουργία ενός εθνικού συστήματος υγείας είναι μεταξύ των μέτρων που θεωρήθηκαν κατάλληλα, αλλά δεν έχουν θεσπιστεί ακόμη, για τη βελτίωση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας από πλευράς κόστους του κυπριακού συστήματος υγείας.
- (15) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Κύπρου και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Αξιολόγησε επίσης το πρόγραμμα σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Κύπρου. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Κύπρο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω.
- (16) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδιαίτερος στη σύσταση 1 κατωτέρω.
- (17) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 5 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κύπρο να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος, να τηρήσει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016 και το 2017. Να θεσπίσει, έως το τέλος του 2016, δεσμευτικό μηχανισμό για τη συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των αμοιβών των δημοσίων υπαλλήλων. Να θεσπίσει, έως το τέλος του 2016, την οριζόντια μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τον νόμο σχετικά με τη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων, και να θέσει σε εφαρμογή τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Να θεσπίσει, έως το τέλος του 2016, τις διατάξεις του παραγώγου δικαίου για τη συμπλήρωση του νέου δημοσιονομικού πλαισίου.
2. Να εξαλείψει, έως τον Ιούνιο του 2017, τα εμπόδια για την πλήρη εφαρμογή του πλαισίων για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις και να εξασφαλίσει επαρκείς πόρους για την Υπηρεσία Αφερεγγυότητας. Να διασφαλίσει αξιόπιστα και ταχύρρυθμα συστήματα για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας και τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας ακίνητης περιουσίας. Να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και το δυναμικό του δικαστικού συστήματος. Να μεταρρυθμίσει τον κώδικα πολιτικής δικονομίας.
3. Να λάβει, έως το τέλος του 2016, πρόσθετα μέτρα που να διασφαλίζουν τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την ακριβή αποτίμηση των εξασφαλίσεων για τη δημιουργία προβλέψεων. Να διευρύνει το φάσμα των διαθέσιμων πληροφοριών για τους πιστωτές και να αυξήσει την πληροφόρηση που ήδη παρέχει ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργικό το μητρώο πιστώσεων.
4. Να εξαλείψει τα εμπόδια στις επενδύσεις, ιδίως με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη, τη συνέχιση του σχεδίου ιδιωτικοποιήσεων και την ενίσχυση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

5. Να ενισχύσει την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και τη συνδρομή τους στους μακροχρόνια ανέργους· να βελτιώσει την προσέγγιση των μη καταγεγραμμένων ανέργων. Να θεσπίσει νομοθεσία για τη μεταρρύθμιση της νοσοκομειακής περίθαλψης και σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την προγραμματισμένη υλοποίηση της καθολικής κάλυψης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ